

-
- 14 YASEMİN CANTÜRK, Reşat Nuri Güntekin'in Yaprak Dökümü romanında söz dizimi, Trakya Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2010
-
- 15 YASEMİN UYTUN, Reşat Nuri Güntekin'in Acımak adlı eserinde filler, Pamukkale Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2002
-
- 16 HALİS AHMET ÖZER, Roman tenkidleri 1923-1928 yılları arasında Hüseyin Rahmi Gürpınar, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Halide Edip Adivar ve Reşat Nuri Güntekin'in romanları hakkında yazılan makaleler, Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2001

MADDE YAYIMLANDIKTAN
ARA GELEN DOKÜMAN

20 Eylül 2014

- 2530 AKKUŞ, Bülent. The modernization problem in Reşat
Nuri Güntekin's "Eski Hastalık - Old sickness" novel.
International Journal of Turcologia, 8 / 16 (2013)
pp.121-142.

Güntekin R. Akkuş:
070350

GÜNTEKİN, REŞAT NURİ

13982 NAMETAK, F. Tursko društvo u anım romanima Rešada Nurija Güntekina. (Turkish society in the early novels of Reshat Nuri Güntekin.) *Prilozi za orijent. filol.* 25 (1975) pp. 301-335.

Reşat Nuri Güntekin'in
ilk romanlarında Türk
cemiyeti.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM

09 KASIM 1993

GÜNTEKİN, Reşat Nuri

11810

Reşat Nuri Güntekin'in romanlarında maarif teşkilatı ve öğretmen. ORAKÇI, Adem.
Bil. Uz. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1990. 250s.
Danışman: Y.Doç.Dr.Alemdar Yalçın

Güntekin RN

Uytun, Yasemin. "Reşat Nuri Güntekin'in Acımak Adlı Eserinde Fiiller." Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi, 2002. (Danışmanı: Prof. Dr. H. Ömer Karpuz)

MADDE SAĞINDA ANDIKTAN
SONRA ALLEN DÜK İMAN

26 KASIM 1993

070350 609 Emül, Dr. Birol: Reşat Nuri Güntekin'in romanlarında şahıslar dünyası. Doçentlik tezi. İstanbul 1976. IV+846+LXXI v. 4° Bibl.: y. LXIII-LXXI.

GÜNTEKİN,
Reşat Nuri

- Güntekin, Reşat

Frauenbild und Erziehung eine vergleichende Arbeit zu Thomas Mann "Buddenbrooks" und Reşat Nuri Güntekin "Yaprak Dökümü". ÖZTÜRK, Kadriye. Bil. Uz. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ekşehir, 1989. 133s. Danışman: Prof.Dr.Nevin Selen. Özet dili: Tü, Alm.

8904

10 MAYIS 1993

12 OCAK 1994

070350 GÜNTEKİN, Reşat Nuri

Kıbrıs, İbrahim: "Reşat Nuri Güntekin'in Romanlarında Öğretmen Tipleri ve Eğitim-Öğretim Hizmetleri", Yüksek lisans tezi (Danışman: Doç. Dr. Enise KANTEMİR), 100 s.

TED

1 KASIM 1991

madde: Güntekin Reşat Nuri

A. Br. : c.X , s. 202-203

B. L. : c.VIII , s. 4861

F. A. : c. , s.

M. L. : c.V , s. 449

T. A. : c.XVIII , s. 202-203

21 ARALIK 1991

101

21 ARALIK 1991

769. Maḥmūd Aḥmad: *Aḫḫārī: şuvar wa-ahādī, mūḡīza 'irāqīja wa-ğairhā.* 127 S. Bagdad: maḫba'at al-ādāb 1929. — Moderne Erzählungen aus dem Irak, die das Volksleben gut spiegeln, etwa wie Maḥmūd Taimūr's das ägyptische. Außerdem einige Übersetzungen aus dem Türkischen (Reşad Nuri, Ergümen Ekrem), und Ankündigung einer weiteren *Maḫmū'at qışaş turkīja.* N. H.

GÜNTEKİN, Reşat
Nuri

- TALL, Ergümen
Ekrem

rı, takkeyi, uyusukluğu kaldırmak için yasaklara değil, güzel yapılarla uygun biçimler alırlar. Her ne kadar ahşap evlerin, konakların yerlerini, anı zaruretlerin doğurduğu küçük, tuğla yapılar doldurmuşlar ise de bundan sonrakilerin böyle olmayacağı bir gerçektir. Bugün bütün şehirlerimiz, hele İstanbul yepyeni bir bayındırlık yoluna girmiştir. Yapmak için

yıkılıyor, hattâ güzel eserler, daha ha güzele yer vermek için ortadan kalkıyor. Eski İstanbul çağımızın içine giriyor. Yenileşiyor, denize kavuşuyor. Eski eserlerin etrafı temizleniyor, onarılıyor... Artık bu şehir, sâde geçmişin değil, geleceğin de örnek bir şehri olacaktır. İmar hususunda geç kalmanın tesellisini burada bulacağız.”

Türk Yurdu, sayı: 264 (Ocak-1957)

İst., s. 557-558.

04 EKİM 1993

TÜRK OCAĞI HABERLERİ

Reşad Nuri Güntekin'in Vefatı

Dr. Fethi ERDEN

HER nüshaya Türk Ocağı haberlerini yazmağa başlarken büyük bir üzüntü duyduğumuzu hissediyoruz. Sevdiğimiz, eski ocaklıların aramızdan ebediyen ayrılış haberlerini bildirmek bizim için büyük bir iç acısıdır. Fakat ne yapalım ki, birer hakikat olan bu acı hâdiseleri de kaydetmek ve hatıralarını anmak vazifesini üzerimize almış bulunuyoruz. Son zamanlarda kısa fasıllarla kıymetli san'atkâr ve doktor Neşed Halil Öztaşın, hassas şair ve edib Midhad Cemal Kuntay'ı, tanınmış doktorlarımızdan bevliyeci doktor Bahaddin Lutfi Varnalı'yı kaybettiğimizi bildirmiştik. Bu gün de Türk edebiyatının roman ve sahne vadisinde memleket sınırlarını aşan büyük bir isim yapmış olan Reşad Nuri Güntekin'in hayata ebediyen gözlerini yumduğunu büyük bir teessürle bildiriyoruz.

Reşad Nuri Güntekin 1892 senesinde İstanbulda doğdu. Babası askerî doktorlarımızdan Nuri Beydir. Vazifesi icabı Anadoluyu dolaşan babası ile beraber Reşad

Nuri de Anadolu'nun bir çok yerlerini dolaşmış ve bu arada İzmir, Çanakkale'de bulunmuştur. Daha sonra yazacağı romanlarda bilhassa İzmir'in ve Anadolu'nun mühim bir yer işgal ettiği görülür. Bu, Milli Edebiyat devrinin icabından olduğu kadar Anadolu'nun küçük Reşad Nuri'nin çocuk ruhunda uyandırdığı tesirler yüzündendir.

Orta öğretimini İzmirde Fresler mektebinde yaptıktan sonra İstanbul Darülfünunu Edebiyat bölümünü bitirdi. İlk defa olarak Bursa Lisesinde Edebiyat ve Türkçe öğretmeni olarak hayata atıldığını görüyoruz. Daha sonra Vefa ve Erenköy liselerinde de aynı vazifeleri yapan Reşad Nuri 1927 yılında Maarif Vekaleti müfettişliğine tayin edildi. Çocukluğunda, çocuk hayalleri ve rüyaları içinde dolaştığı Anadolu'yu bu sefer, uzun süren bu vazifesi dolayısıyla yakından tanımak imkânını buldu. "Yeşil Gece" bu dverin en olgun ve bu hakikatlerin en çıplak realitesidir. Bu romanda bir fikir ve san'at

30 TEM 2008

مسيرة الباليه الروسي، وتركت غونتشاروفا أثراً مهماً في تاريخ المسرح الموسيقي لدرجة جعل بعضهم يري في تصاميم بيكاسو Picasso المسرحية نضحة من الذكريات عن غونتشاروفا. وعملت في مجال فن الكتاب، وخطت مع لاريونوف نهجاً خاصاً، مما يلفت النظر بوجه خاص إلى رسوماتها الإيضاحية لمجموعات شعرية نضحتها بين عامي ١٩١٢-١٩١٣، فألفت بين الرسوم والنصوص بوحدة متكاملة تذكر بالمخطوطات الشرقية القديمة.

فيروز هزي

مراجع للاستزادة:

ن. أي. سوكولوا، الفن الروسي في مطلع القرن العشرين (أكاديمية الفنون السوفيتية، موسكو ١٩٥٤).
م. م. راكوفا، أي. ف. ريانيسيف، تاريخ الفن الروسي، الفن التشكيلي (موسكو ١٩٧٩).
حولية المفكرة الفنية، الفنان السوفيتي (موسكو ١٩٨٢).

تاريخها إلى الفترة ذاتها جاءت وفق منحى آخر مثل الرسم الجغرافي «الإسبانيات» الذي يبرز مهارتها في مجال الجفر، أو «الإنجيليون»، المتحف الروسي، الذي يكشف ولعها بالفن الروسي القديم، بينما لجأت في «راكبو الدرجات الهوائية»، ١٩١٣، المتحف الروسي» إلى الطرق المعروفة لدى أتباع المستقبلية.

لفتت غونتشاروفا بنزعتها الزخرفية أنظار المسرحيين، فدعاها سرغي دياغيليف Diaghilev منظم المواسم الروسية في عواصم الغرب، إلى

الموضوعات ذات الصلة:
روسيا.

■ غونتكين (رشاد نوري -)

(١٨٨٩ - ١٩٥٦)

رشاد نوري غونتكين Resat Nuri Güntekin روائي ومسرحي، يعد رائد الواقعية النقدية في الرواية التركية المعاصرة. اشتهر بروايته «عصفور الصعو» çalikusu التي وصلت إلى جمهور واسع من القراء وما زالت تطبع إلى اليوم. ولد في اصطنبول، وتخرج في كلية الآداب بجامعةها، ثم عمل مدرساً للأدب والفلسفة، ومفتشاً في وزارة التربية. دخل البرلمان نائباً عن مدينة شناق قلعة Çanakkale (١٩٣٩-١٩٤٣) وأحيل على التقاعد عام ١٩٥٤، وتوفي في لندن إثر إصابته بسرطان الرئة. دخل عالم الأدب من باب النقد المسرحي، ثم اشتهر مع القصص القصيرة التي نشرها بين عامي ١٩١٨-١٩١٩ في مجلات عدة، كما كتب أربع مجموعات قصصية. نشر رواياته الأولى في جرائد زمانه، وأسهم في إصدار مجلة ساخرة باسم «الفراشة»

بين عامي ١٩٢٣-١٩٢٤.

صور غونتكين في رواياته الإنسان الجديد في سياق التغييرات الاجتماعية في النصف الأول من القرن العشرين، واتسمت رواياته المبكرة بالطابع الحكائي والنزوع الميلودرامي، حتى إن أحد النقاد يرجع سر شعبية

رواية «عصفور الصعو» المستمرة إلى يسر التقانة السردية التي لا تتطلب من القارئ مستوى ثقافياً أو جهداً فكرياً، وإلى كثرة الشخصيات الطيبة التي تحب فعل الخير حياً في الخير من دون منفعة شخصية. وتكمن أهمية هذه الروايات في تصويرها الواقعي لحقائق البلاد في زمانها.

تخلص الكاتب في روايات مرحلته الثانية من العاطفة المفرطة، وأصبح الهم الاجتماعي محور أعماله، فتناول موضوعات الصراع بين المثقف والقوى المحافظة، ومشكلات الثأر عرفاً تقليدياً، والتسول، وأثر القيم البرجوازية الحديثة في الجيل الجديد الذي يعيش في بيئة محافظة. تجسد شخصيات غونتكين التغييرات الاجتماعية، فهو يعرض مختلف طبقات المجتمع وفئاته: المعلم والموظف والضابط والعامل وابن المدينة وابن

HÜLLECI

4 PERDE

Halk komedisi

Yazan:

REŞAT NURİ GÜNTEKİN

BAYANIT U KÜTÜPHANESİ	
No:	121388
Tasfiye No:	89435-2

İNKILÂP ve AKA
KİTABEVLERİ Koll. Şti.
İstanbul, Ankara Cad. No. 95

2743 - 65

ÖNSÖZ

İç Bakanlığı Basın Genel Direktörlüğü tarafından sahnelerde temsil edilecek piyeslerin gözden geçirilmesi sırasında bir takım gerçekliklerle karşılaşmıştır. Bu gerçeklikler içinde en göze çarpanı şu olmuştur:

Türkiyede halk arasında sahne arının ve kültürünün önemli yayıcısı ve dolaşıcısı sahne artistleridir. Bu özveren insanlar gazetenin, kitabın ve birçok sosyal araçların girmedığı yerlere giderek temsiller vermektedirler.

Memleketi karış karış dolaşan bu sahne özverenlerinin elinde halka gösterilecek, halkın kültür seviyesini yükseltecek, halka yeni dâvaları anlatacak piyesler pek sayılıdır. Bu eksikliği göz önüne alarak ulusal tezlerimizi yığına anlatacak eserleri, memleketimizin tanınmış yazarlarına hazırlatmayı, faydalı bulduk.

Reşat Nuri Güntekin'in «Hülleci» piyesi bu serinin ilk sayıdır.

GÜNSEV

Fotoromanları: *Kadın Polis* (1978), *Günahsız Katil* (1979). **Komedi:** *Nasreddin Hoca ile Keleş* (1993). **Yönetmenliğini yaptığı filmler:** *Kara Efe* (1959), *Balıkçı Güzeli* (1959), *Çılgın Aşk İbrahim Enez* (1962), *Battal Gazi* (1967), *Zaloğlu Rüstem* (1967), *Tütüncü Kızı Emine* (1970).

Kay.: MK. → Yaz.Krl.

GÜNSEV, Mesut (1948-): Yazar. İstanbul'da doğdu. 1969'da Harp Okulundan olarak mezun oldu. 1974 Kıbrıs harekâtına katıldı. Liyakat madalyasıyla ödüllendirildi. **Eserleri:** *Amfibi Harekat*, *Denizde Can Kurtarma*, *20 Temmuz 1974 Şafak Vakti Kıbrıs'ta*, *Savaş Aldatmaları* (2. bs., İst. 1998).

Kay.: www.yenisayfa.com. → Yaz.Krl.

GÜNSU Bertan (takma ad), bk. **UZUNER, Buket**

GÜNTAN, Ahmet (21.5.1955-): Şair. İzmir'de doğdu. İzmir Müdafaa-i Hukuk İlkokulunu, Bornova Maarif Kolejini, ODTÜ Mimarlık Fakültesini bitirdi. Suudi Arabistan'da mimar olarak çalıştı (1984-1987). İstanbul'a dönüp reklâmcılık yaptı. İlk şiiri 1977'de *Birikim* dergisinde çıktı. 1980 yılından beri şiirleri *Birikim*, *Yeni İnsan*, *Oluşum*, *Defter*, *Gösteri*, *kitaplık* gibi dergilerde yayımlandı. Bazı eserlerinde Reşit İmrahor takma adını kullandı. **Eserleri/Şiir:** *İlk Kan* (Ank. 1984), *Köpüklü Bir Kan Bir Duman* (İst. 1989), *Voyucur* (Lale Müldür ile birlikte, İst. 1990), *Kuvve'den Fiil'e* (E. Batur ve İzzet Yasar'la birlikte Reşit İmrahor imzasıyla, İst. 1993), *Romeo ve Romeo* (İst. 1995), *İkili Tekrar* (İst. 1999).

Kay.: SÇYŞA, s. 319-320; TBEA 1/386. → Yaz.Krl.

GÜNTEKİN, Basri (20. yy.): Oyun yazarı. Duka-kinzade diye tanındı. **Eserleri:** *Muhacir Mehmedoğlu* (İst. 1341/1925), *Türk Gönlü Bilinmeyen Büyüklük* (İst. 1341/1925), *İlk Çare* (İst. 1341/1925). **Oyun:** *Küçük Asya ve Sungur* (Büyük Kurtuluş operasının 3 perdelik başlangıç opereti, İst. 1928).

Kay.: Yaz. Arv. → Yaz.Krl.

GÜNTEKİN, Reşat Nuri (26.11.1889-07.12.1956) Yazar, eğitimci. İstanbul, Üsküdar'da doğdu. Babası askerî tabip Nuri Bey, annesi Erzurum valilerinden Yaver Paşa'nın kızı

Lütfiye Hanımdır. Çocukluğunun ilk yılları, babasının memuriyeti sebebiyle Anadolu'nun değişik yörelerinde geçti. Bu yerlerden, yazar üzerinde oldukça etki bırakan iki il, Çanakkale ve İzmir olmuştur. İlk öğrenimine İstanbul, Selimiye mahalle mektebinde başlamış fakat ailenin 1900 yılında Çanakkale'ye taşınması üzerine, öğrenimini bu ildeki aynı türden okulda tamamlamıştır. Orta öğrenimini İzmir 'de Frerler mektebinde bitirdikten sonra, İstanbul Üniversitesi (o zamanki adı İstanbul Darülfünunu) Edebiyat Fakültesine girdi. Türk Dili ve Edebiyatı bölümündeki yüksek öğrenimi sırasında, burada hocalık yapan Hamdullah Suphi (Tanrıöver) ve Mehmet Akif (Ersoy) gibi değerli edebiyat adamlarından ders ve feyz aldı. 1912 yılında fakülteyi bitirdikten sonra; Millî Eğitim Bakanlığına öğretmenlik için başvurdu ve müracaatı kabul edilerek ilk önce Bursa lisesi edebiyat öğretmenliğine tayin edildi. Bu ildeki kısa süren öğretmenliğinden sonra İstanbul'a atandı. Vefa, Kabataş, Galatasaray, Erenköy ve Çamlıca liselerinde öğretmenlik ve bazı dönemlerde de müdürlük yaptı. (1916-1917 öğretim yılında Fatih Vakıf Mektebinde müdür olarak da görev yapmıştır). 1927 yılında Millî Eğitim Bakanlığı müfettişliğine seçildikten hemen sonra; bütün ülkeyi gören gözlerle ve sezen bir sağduyu ve anlayan bir idrakte dolaşan Güntekin, bütün edebî malzemesini bu toprakların gerçek ve ezeli sahibi olan Türk milletini yakından tanıyarak derlemiştir diyebiliriz. 1939 yılına kadar devam eden bu hizmetinin sonunda, aynı yıl Çanakkale milletvekilliğine seçildi. (Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün millî kimlik sahibi sanatçıların, rahat hayat sürerek daha çok eser vermelerine fırsat hazırlayan bir geleneği başlatmasının devamı olarak gerçekleştirilen uygulama ile) Dört yıllık bu dönemden sonra; yeniden asli mesleği olan eğitimciliğe dönen yazar 1947 yılına kadar görevine devam etti. Aynı yıl Unesco temsilciliğine seçildi. Kendisine Paris'te kültür ataşeliği ve eğitim müfettişliği görevleri de verilerek Fransa'ya gönderildi. 1954 yılına kadar devam ettiği bu görevden emekli oldu ve ülkemize dönerek, İstanbul Şehir Tiyatroları edebî heyetinde görev aldı. Çok küçük yaşlarında başladığı ve aşırı düzeyde düşkünlük gösterdiği sigara kullanımının sonucu olarak çok genç sayılabilecek bir yaşta akciğer kanserinin pençesine yakalandı. Tedavi için devlet, kendisine verilebilecek her çeşit imkânı sağladı. Londra'ya kadar

to be present, the bag of the *telkhiş* was handed to the Grand Vizier by the *büyük tezkeređi* (*Kanûn-nâme* of 'Abd ül-Rahmân Pasha, 85, 123 etc.).

Lucas (*Second Voyage*, Paris 1712, 216) writes that during the audience given by the Grand Vizier to the French Ambassador "le Ray Affendy ou Grand Chancelier demeura debout et appuié contre la muraille".

Things were changed at the reform of the *Diwân* effected at the beginning of his reign (1792) by Selim III, desirous of limiting the power of the Grand Vizier. The old *Diwân* consisted of six *wazîrs* of the dome (having only one consultative voice; see *KÜBBE WEZİRİ*), of the *Mufîr* (*Şeykh ül-Islâm*) and the two *kazaskers*. The new *Diwân* was to consist of 10 members by right of office and others chosen in different ways (about 40 in all). The members by right of office were the Kahya Bey, the Re'is Efendi, the Grand Defterdar, the Çelebi Efendi, the Tersâne Emîni, the Çawuşh Bashi, etc. (Zinkeisen, *Geschichte*, vii, 1863, 321).

The office of *re'is* tended more and more to become the Ministry of Foreign Affairs of the Sublime Porte, parallel to the post of Kahya Bey (Interior).

Suppression of the dignity of *re'is*. The title of *re'is* was suppressed by the *khatt-i hümayûn* of Sultan Mahmûd II addressed on Friday 23 Dhu 'l-Ka'âda 1251/11 March 1836 to the Grand Vizier Mehmed Emîn Pasha. The Turkish text will be found in the *Sâlnâme* of the Turkish Ministry of Foreign Affairs; the French translation (or at least parts of it) was published in the *Moniteur Ottoman* of 23 April 1836 (according to A. Ubcini, *Lettres sur la Turquie*, 38, n. 1). This document at the same time created two new ministries (*nezâret*), which in memory of their origin remained to the end in the same building as the grand vizierate [see *BÂB-I 'ALÎ*]: 1. the Ministry of the Interior (originally of civil affairs or *umûr-u mülkiyye*, later *dâkhiliyye*) replacing the department of the Kahya Bey; and 2. the Ministry of Foreign Affairs (*khârdiyye*) replacing that of the *re'is*. The preamble said that, abandoning the old regulations of the service, the sultan had thought it advisable to create real posts of *wezîr* (*wizâret*) and not honorary ones, but without its being necessary to give the new *wezîr* of foreign affairs the title of *pasha* [q.v.], "which is mainly a military one".

Bibliography: By far the most important source is the work known as *Sefinet ül-rû'esâ'*, which consists of: 1. Ahmad Resmî's work (Babinger, *GOR*, 309-10) which contains the biographies of 64 *re'is* down to Râghîb Mehmed Efendi (1157/1744), and 2. its continuation by Süleymân Fâ'îk Efendi, which contains the biographies of 30 *re'is* down to Ahmed Wâsîf Efendi at the beginning of the 19th century. According to the preface to Süleymân Fâ'îk's (not Fâtik) continuation, Ahmed Resmî had entitled his work *Hakikat ül-rû'esâ'*, in imitation of the *Hadîkat ül-wüzerâ'* of 'Othmân-zâde Tâ'ib, but changed it at the suggestion of Râghîb Pasha to *Sefinet ül-rû'esâ'* (the references in the Catalogue of Turkish mss. in the Bibliothèque Nationale by E. Blochet, ii, 158, should be corrected accordingly). The word *hakikat* apparently makes no sense; that of *khalîfat* which is usually found in other works (Flügel, *Cat.*, ii, 407, no. 1250; Babinger; Bursali Mehmed Tâhir, iii, 59 n.), does not seem correct either. One ought undoubtedly to read *khalîkat* (which rhymes with the *hadîkat* of the prototype). The *Sefinet ül-rû'esâ'* was published by the State Press in Istanbul in 1269/1853.

See also in addition to the references in the text:

Mouradgea d'Ohsson, *Etat de l'Empire Othoman*, vii, 1824, index; J. von Hammer, *Des osmanischen Reichs Staatsverfassung und Staatsverwaltung*, Vienna 1815, ii, index; *Kanûn-nâme* of Tewkî'i (*nishândîr*) 'Abd ül-Rahmân Pasha, written in 1087/1676-7 and ed. by F. Köprülü (*MTM*, 508); Es'ad Efendi, *Teshrifât-i Dewlet-i 'Aliyye*, 85, 123, etc.; *Sâlnâme-i nezâret-i khârdiyye*, 1 year, 1301/1885, Ebüzziya Press, Istanbul (contains in addition a historical resumé and a chronological list of all the grand viziers and all the *re'is*); C. Perry, *A View of the Levant, particularly of Constantinople*, etc., London 1743, 36; C.V. Findley, *Bureaucratic reform in the Ottoman empire: the Sublime Porte, 1789-1922*, Princeton 1980; idem, *Ottoman civil officialdom: a social history*, Princeton 1989; *IA*, art. s.v. (Halil İnalçık). On the *şahib al-diwân* or *ra'is (!) al-diwân*, see Kalkashandî, *Şubh al-a'shâ*, i, 101 ff.; vi, 14, 17-18, 50; H. Massé, *Code de la Chancellerie d'Etat... d'Ibn al-Sayrafî*, in *BIFC*, xi, 79 ff. Among the *Saldjüks*, the offices of *şahib al-diwân* and *perwâne* were quite separate; cf. Ibn Bibî, in Houtsma, *Recueil d. textes Seldj.*, iii, 105.

(J. DENY)

REMBAU (Rumbow), a traditional district (*luak*) in Negri Sembilan, Malaysia. It is important in Islamic studies for two reasons.

First, the social structure of the Malay-Muslim population is based on matrilineal descent groups (*suku*), in which succession to office and inheritance of property descend in the female line. This has serious repercussions for Islam's rules of inheritance which are widely avoided, or at least compromised. The Malay population is otherwise devoutly Muslim. The obvious parallel is Minangkabau [q.v.] in Sumatra.

Second, while the Undang (*lawgiver*) of Rembau qualifies for his office by descent in the matrilineal line, he is also a component part of "The Ruler" of the State of Negri Sembilan along with three other "Ruling Chiefs" and the Yang di-Pentuan Besar. As such, he forms part of a single constitutional ruler for the State. One of the duties of the Ruler is to protect the religion of Islam, and this has difficult repercussions, given the realities of politics and the matrilineal element. Rembau is thus a classic case for the study of Islam and *adat* [see 'ADA], the social implications of religion in a peasant community and the politics of religion.

Bibliography: C.W.C. Parr and W.H. Mackray, *Rembau: its history, constitution and customs*, in *JRAS, Straits Branch*, lvi (1910), 1-157; P.E. de Josselin de Jong, *Islam versus adat in Negri Sembilan*, in *Bijdragen*, cxvi (1960), 158-203; M.B. Hooker, *Adat laws in modern Malaya*, Kuala Lumpur 1972, chs. 7 and 9.

(M.B. HOOKER)

RESHÂD NÜRÎ (REŞAD NURİ GÜNTEKİN), late Ottoman and modern Turkish author, born in 1889 in Istanbul, died in 1956 in London. He was the son of a military doctor, Nürî, and Lutfiyye, the daughter of Yawer Pasha, governor of Erzurum. He attended Galatasaray Lycée in Istanbul and, later, the Frères High School in Izmir. After graduating from the Faculty of Letters of Istanbul University in 1912, he worked as a teacher and schoolmaster in Bursa and in several lycées in Istanbul (Vefa, Çamlıca, Kabataş, Galatasaray and Erenköy), teaching French, Turkish literature and philosophy. In 1927 he became an inspector for the Ministry of Education. In 1939 he was elected to the Parliament as Halk Partisi representative for Çanakkale. In 1943 he went back to the Civil Service, and in 1947 was promoted to Chief Inspector for schools in the Ministry for Education. He was sent to Paris to represent Turkey at UNESCO

27 HAZİRAN 1994

T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINLARI / 2383
Yayımlar Dairesi Başkanlığı
Kültür Eserleri Dizisi / 255

REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN OYUN YAZARLIĞI

NIHAT TAYDAŞ

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	74634
Tas. No:	7812.01 7A106

Ankara 2000

MADDE TAYNEKİNDEN
SONRA GELEN DOKÜMAN

000 0000 000

R.N. GÜNTEKİN

ÇALIKUŞU'NUN YAZINSAL VE BUDUNBİLİMSEL BİR İNCELEMESİ*

Y. PROF. DR. SEYFİ KARABAŞ**

GİRİŞ

Bu çalışmada 'yazınsal inceleme'den temel olarak, bir yazınsal üründeki bulunan sözcüklerin ne gibi nedenlerden ötürü bir bütün oluşturduklarının araştırılması anlaşılacaktır. Dilbilimsel açıdan 'doğru' olarak birleştirilmiş sözcüklerden oluşan tümceler içeren bir metinde bütünlük olduğu söylenebilir. Ama tümceler arasında dilbilgisinin gereklerinin ötesinde bir ilintililik olması için uğraşılmamışsa, bütünlüğün salt tek tek tümceler içinde olması olasılığı ortadadır. Salt bir ya da birkaç gün önce ortaya çıktılar diye türlü olaylara değinen bir günlük gazetede sözcükler arasında da bölük pörçük bütünlüklerden, küçüklü büyüklü kümeleşmelerden, söz edilebilir. Ama hiçbir günlük gazetenin hiçbir sayısı bir yazınsal ürün değildir. Küçük ya da büyük bir sözcük kümesinin 'yazınsal' olabilmesi için, içerdiği sözcüklerin sözlük anlamlarının ötesinde öznel tutarlılık (*contextual*) anlamlarının olması, bu öznel tutarlılık anlamlar çerçevesinde kümenin tümünden anlam(lar) çıkması gerekir. 'Yazınsal inceleme', bir yandan incelenen üründeki öznel tutarlılık anlamları ortaya koymaya çalışır, bir yandan da o anlamların oluşturulması için kullanılmış araçları saptama girişimlerinde bulunur.

Eleştirmen bu girişimlerde bulunurken, iki kaynaktan doğabilecek sakıncalardan kaçınılabirirse, çalışması sağlıklı olur. Birinci kaynak, incelenen ürünün türünün baştan daha bir veri olarak kullanılmasıdır. Örneğin *Çalikuşu* bir 'roman'dır. *Çalikuşu*'yu başka bir türe sokmayı şimdiye dek sanırım hiç kimse düşünmemiştir. Genel olarak, bu sakıncasızdır ama, bir eleştiri girişiminin başındaki bilinenler arasında olduğu varsayılırsa, eleştirmenin ya da okuyucunun 'roman' üstüne

* Seyfi Karabaş'ın roman üstüne yapmakta olduğu bir çalışmadan alınmıştır.

** O.D.T.Ü. Beşeri İlimler Bölümü'nde Öğretim üyesi.

Türk Halkbilimi Araştırmaları Yıllığı
sayı: IV / 1977, Ankara - 1979,
s. 119-163. D. 1067

1997

(2003), YKY 2003 Şiir Yıllığı (2004), YKY 2004 Şiir Yıllığı (2005).

Çeviri: *Gerçekçilik Açısından Kafka* (R. Garaudy, 1965), *Gerçekçilik Açısından Picasso* (R. Garaudy, 1966), *Gerçekçilik Açısından Saint-John Perse* (R. Garaudy, 1967), *Güvercinliğimin Hikâyesi* (İ. Babel, 1968), *Bir Köpeğin Araştırmaları* (F. Kafka, 1969), *Görülmeyen Adam* (R. Ellison, 1971), *Yalnız Bir Avcıdır Yürek* (C. McCullers, 1973), *Şampiyonların Kabvaltı* (K. Vonnegut Jr., 1974), *Avrupa Gerçekçiliği* (G. Lukacs, 1977), *Yanılsama ve Gerçekçilik* (C. Caudwell, 1977), *Kırsız Bir Gerçekçilik Üzerine* (R. Garaudy, 1981), *Oza* (A. Voznesenski, 1981), *Ay ve Şenlik Ateşleri* (C. Pavese, 1984), *Nostromo* (J. Conrad, 1985), *İçimizdeki Şeytan* (R. Radiguet, 1987), *İlk Filozoflar* (G. Thomson, 1988), *Orgel Kontunun Balosu* (R. Radiguet, 1989), *Aiskhylos ve Atina* (G. Thomson, 1990), *Altın Gözde Yansımalar* (C. McCullers, 1991), *Altın Dal I- II* (J. G. Frazer, 1991), *Doğal Tarih* (J. Perucho, 1991), *Seçme Şiirler* (A. Voznesenski, 1992), *İngiliz Posta Arabası* (T. De Quincey, 1993), *Talib Kuşu* (A. Tan, 1994), *Retorik* (Aristoteles, 1995), *Kırbaç İnce* (J. Reed, 1997), *Marxizm ve Biçim* (F. Jameson, 1997), *Mensonge'un Peşinde Garip Arayışlarım* (M. Bradbury, 1997), *Tarih Adam* (M. Bradbury, 1997), *Yanlı Okumalar* (U. Eco, 1997), *Güney* (C. Toibin, 1999), *Thesbis Eski Yakınoğu'da Ritüel Mit ve Drama* (T. H. Gaster, 2000), *Zorro Efsanesinin Başlangıcı* (İ. Allende, 2005), *Golgota'dan Canlı Yayın* (G. Vidal, 2005), *Okuma Günlüğü* (A. Manguel, 2007), *İlk Işık* (P. Ackroyd, 2007).

Eleştirmen, gazeteci Doğan Hızlan'ın *Hürriyet* gazetesinin 20 Şubat 2008 tarihli baskısında yazdığı "Şiire Adanan Bir Ömür" başlıklı yazısında da belirttiği gibi; "Yazdıkları ile değil, çevirdikleri ile de edebiyata unutulmaz katkılarda bulundu. Türk eleştirisindeki değeri giderek artacaktır. Çünkü, güç ve ender bir türün ustalarındandı." Eleştiri ve seçkilerine yöneltilen en önemli eleştiri, birtakım şiir merkezlerini ve şairleri göz ardı etmesiydi.

Evlü ve iki çocuk babasıydı. İzmir'de yaşıyordu. Türk Silahlı Kuvvetlerinden yetişmiş pek çok ünlü şair, yazardan biriydi. Artık eserlerinde yaşayacak...

19 AĞU 2008

Ölümünün 50. Yılında Belgelerle Reşat Nuri Güntekin* Üzerine

VEYSEL ŞAHİN

"Her insan kendi hayatını yaşamak zorunda olduğu gibi, her eser de kendi değerler dünyasını kurmak zorundadır."

Her eser, yazarın ruhundan bir parça taşır. Yazar ile eser arasındaki bağ, araştırmacıların titiz çalışmalarıyla ortaya çıkar. Araştırmacı ile aynileşen sanatçı, bir yolda yürüyen ikiz kardeş gibidir. Bundan dolayı hem yazar, hem de araştırmacı kendi bilinç eksenlerinde yeni bir dünyayla karşımızda belirir. Bu yeni dünyada araştırmacının bakış açısı, yazarı arar ve sorgular. Her arayış ve sorgulama, görülmeyen veya gizli kalmış değerleri tekrardan diriltir. Bu çalışmada da, Reşat Nuri Güntekin'in eserlerinin arka planında yer alan özel yaşamı, belgeler ve bilgiler eşliğinde gün ışığına çıkarılır.

Reşat Nuri Güntekin, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın öncü sanatkarlarından. Narin ve zeki bir ruha sahip olan sanatçı, hem eserlerinde hem de özel yaşamında bunu etrafına güçlü bir şekilde hissettirmiştir. Ancak sanatçı, eserle bütünleştiği noktalarda, kendi özel hayatını eserlerinin içerisinden ötelere sürgün etmiştir. Hep geri planda kalan yazarın özel hayatı, bu çalışmayla, belge ve bilgiler eşliğinde okuyucu ile paylaşılır.

Ölümünün 50. Yılında Belgelerle Reşat Nuri Güntekin adlı eser, "Ön söz" ve "Bibliyografya" haricinde beş ana bölümden oluşur.

* M. Fatih Kanter, (2006), *Ölümünün 50. Yılında Belgelerle Reşat Nuri Güntekin*, İnkilâp yayınları, Ankara, 246 s.

REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN "YAPRAK DÖKÜMÜ" ADLI ROMANINDA DEĞİŞMENİN SOSYO-KÜLTÜREL BOYUTLARI

Dr. Türkan ERDOĞAN*

ÖZET

Türk edebiyatı bilhassa Türk romanı, Türkiye'deki sosyo-kültürel değişmelerin içeriğini, yönünü ve boyutlarını anlamada önemli sosyal verileri taşıma özelliğine sahiptir. Türkiye'de modernleşmenin bir ürünü olarak toplumsal hayatta yer almaya başlayan Türk romanı, etkileyici, yönlendirici ve eleştirel rolüyle zamanla modernleşme sürecine de yön verme işlevini sergilemiştir.

Türk edebiyatında realist bir bakış açısıyla yaşadığı dönemin toplumsal sorunlarına ışık tutan, değişmeyi farklı boyut ve görünüşleriyle ele alan yazarlarımızdan biri R. Nuri Güntekin'dir. R.N. Güntekin'in romanları Türk roman sosyolojisi açısından incelenmeye değer sosyal verileri içermektedir.

Bu makalede Güntekin'in değişmeyi toplumsal ve bireysel düzlemde nasıl ve ne şekilde ele aldığı sorumundan hareketle, "Yaprak Dökümü" adlı romanı içerik açısından analiz edilerek, nitel bir yorumlama yoluna gidilmiştir. Romanda, eleştirel bir perspektifle toplumsal sorunların birer aktarıcısı/taşıyıcısı işlevini gören karakterlerin sosyo-kültürel değişmeye direnen/ kayıtsız kalan "geleneksel" tipler (Ali Rıza Bey gibi) ya da değişmeye kendini sorgulamadan kapıran "yeni" tipler (A. R. Bey'in kızları gibi) olarak karşınıza çıktıkları ve değişme karşısındaki bireyin tavır alış biçimlerinin farklı örneklerini sergiledikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyo-kültürel değişme, roman, R. Nuri Güntekin, edebiyat sosyolojisi.

ABSTRACT

Turkish literature, and Turkish novel in peculiar reflect important social data in terms of the content of socio-cultural changes, its direction and dimensions. Turkish novel has been influential on modernisation process with its effective and critical role.

* Pamukkale Üniversitesi Sosyoloji Bölümü

177-205

Sosyoloji Konferansları, sayı: 31, İstanbul 2005.

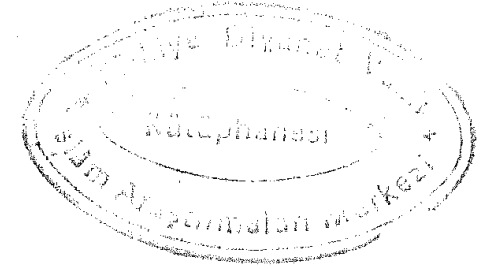

D. 600

Güntekin Resat Nuri

194 TEMMUZ 1993

OLCAY ÖNERTOY

REŞAT NURİ GÜNTEKİN

Türkiye Devletleri İşlem Araştırmaları Merkezi Kütüphane	
Demirbaş No:	70747
Tacit No:	7813.31 ONE.R

Kara Reddiye

Necati SUNGUR

Kar

Ne de güzel yağar
Pamuktan elleri var
Düştükçe saçlarım
İçimi şefkat sarar

Kar

Pamuktan ellerin var

Kar

Orada bir ev var
Işığı fersiz yanar
Belki köprü altında çocuklar
Üşüyen elleri ayakları
Onlar için

Kar

Demirden ellerin var

Çok yağma kar
Güzelliğini göster
Biraz da bereket yeter

Çok yağma kar
Altında
Üşüyenlerin var...

0128,

Reşat Nuri Güntekin'in Bilinmeyen Remiz ve Müstear İsimleri

Oğuzhan KARABURGU

Güntekin, Reşat Nuri → 070350

Remiz ve müstear isimler meselesi edebiyatımızda çok az ele alınmış bir konudur. Bugün pek çok şair ve yazarımızın remiz ve müstear isimleri tamamıyla belirlenememiştir. Bu durum yazar ve şairlerimizin sanat hayatlarını aydınlatma ve eserlerinin eksiksiz bir şekilde ortaya konulması noktasında büyük bir engel oluşturmaktadır.

67 yıllık ömrüne 100 (Poyraz vd. 1957) kadar eser sigdirmiş yazarlarımızdan biri olan Reşat Nuri Güntekin de pek çok yazar ve şair gibi müstear isimlerle eserler yayımlamıştır. Reşat Nuri'nin bugüne kadar belirlenen yedi müstear ismi vardır: *Ateş Böceği*, *Ağustos Böceği*, *Yıldız Böceği*, *Cemil Nimet*, *Hayreddin Rüştü*, *Mehmet Ferit*, *Sermet Ferit* (Artan 1994: 26). Biz bu çalışmamızla Reşat Nuri'nin müstear isim ve remiz listesine beş yeni isim ve iki remiz daha ekleyeceğiz. Bunlar ***, *Çiğdem*, *Fakir*, *Karakuş*, *R.N. (.)*, *Saksığan* ve *Yarasa*'dır.

Bir yazarın müstear isim ve remiz kullanma ihtiyacının birkaç sebebi vardır:

Yazar ve şairler öncelikle yaşadıkları devrin şartları ile alakalı olarak yayımladıkları eserlerin uyandıracağı tepki ve bu tepki sonunda alınabilecek cezalardan kaçınmak ya da takibata uğramamak, aynı gazete ve dergide birden fazla eser yayımlayabilmek için farklı isimleri tercih etmek, şöhret kazandığı sahanın dışında yazdığı eserlerin altına asıl imzasını koymaktan çekinmek, yayın hayatına yeni atıldıkları zaman, gerçek isimlerini eserlerine koyacak kadar kendilerine güvenmemek gibi birtakım sebeplerle müstear isim ve remiz kullanırlar.

Yukarıda saydığımız sebepler dâhilinde Reşat Nuri'nin özellikle mizahi içerikli yazılarında ve yayımladığı ilk eserlerinde henüz asıl ismini kullanacak kadar kendisine güvenmediği için müstear isimlere başvurduğunu söyleyebiliriz.¹ Ayırı-

¹ Bu düşüncemizi destekleyen ilginç bir anekdot vardır. Aşağıda verdiğimiz anekdotta Reşat Nuri, kendisine yapılan gazetede yazı yazma teklifinde gerçek ismini kullanmaktan çekinir ve müstear isim kullanmak ister.

Ölümünün 50. Yılında Belgelerle Reşat Nuri Güntekin

© 2006, M. Fatih Kanter

© 2006, İnkılâp Kitabevi
Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş.

*Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince
İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye aittir.*

*Yayına hazırlayan Şafak Barış
Kapak tasarım Kenan Doğan
Sayfa tasarım M. Pamukçuoğlu*

Baskı

İNKILÂP KİTABEVİ

ANKA OFSET TESİSLERİ

Sanayi ve Ticaret A.Ş.

100. Yıl Matbaacılar Sitesi, 4. Cad. No: 38

Bağcılar-İstanbul

ISBN-13: 978-975-10-2542-5

ISBN-10: 975-10-2542-7

07 08 09 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

İNKILÂP

Ankara Caddesi, No: 95

Sirkeci 34410 İSTANBUL

Tel: (0212) 514 06 10-11 (Pbx)

Fax: (0212) 514 06 12

posta@inkilap.com

www.inkilap.com

165047

Ölümünün 50. Yılında Belgelerle

Reşat Nuri Güntekin

Güntekin, Reşat Nuri (090350)

SONRA GÖRÜLÜR

01 MAY 2008

M. Fatih Kanter

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	165047
Tas. No:	928 GÜN

İNKILÂP

HİLMİ YÜCEBAŞ

Kapogışekildi
R. Kuruluş.

Günün Resat Nuri

28 HAZİRAN 1993

Bütün Cepheleriyle

RESAT NURİ

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi Kütüphanesi	
Kayıt No. :	8663
Tasnif No. :	928 E2N

İSTANBUL

1957

Lutfi gâsel-i

Lutfi gâzeli

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

- 1 Öltürür hicrân mini ol râhat-ı cândın yırak,
Tüşmesün gül mevsimi hiç kimse cânândın yırak
- 2 Yaz fasl-ı kim erür 'ıyş u tarab-niñg mev-simi
Yaz faşlı kim erür 'ıyş u tarab-niñg mevsimi
Salt-ı bulbül tek min-i gerdun gulisdan-tın yırak
Saldı bülbül tek mini gerdün gülistândın yırak
- 3 Lal-e tek bağrım-ta tağ ermiş 'aceb kim kalmışam
Lâle tek bağrım-da dâğ irmiş 'aceb kim kalmışam
Bir semen-ber yuz-i gül serv-i hıraman-tın yırak
Bir sümen-ber yüzi gül servi hırâmândın yırak
- 4 E-y köñgöl hasret-te can bergil tağ-ı vasl isdem-e
İy köñgöl hasret-te cân birgil dağı vasl isteme
Kim irür mihrü vefa ol şah-ı huban-tın yırak
Kim irür mihr ü vefâ ol şah-ı hübândın yırak
- 5 Korki-niñg bağında yığmış mehveşim gul hürmeni
Körk[i]-niñg bāğında yığmış mehveşim gül hürmeni
Bir nefes ol vech il-e irmiş men efgân-tın yırak
Bir nefes ol vech ile irmiş men efgândın yırak
- 6 Ludfi sulf u yuz-i-tin hayret maķam-ı-ta tuşüp
Lutfi zülf ü yüzi-din hayret maķamı-da tüşüp
Bir 'aceb 'alem-te kalmış kufr u iman-tın yırak
Bir 'aceb 'alem-de kalmış küfr ü imândın yırak

REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN RUSÇA, SIRPÇA VE BULGARCA YA
ÇEVİRİLEN ESERLERİNİN BİBLİYOGRAFYASI

İSMAİL EREN

Tanınmış Türk yazarı Reşat Nuri Güntekin'(1889-1956)in hayatı, eserleri ve bunlar üzerinde yapılan incelemelere dair gerek Türkiye'de gerekse dış memleketlerde bazı bibliyografya eserleri yayınlanmıştır. Yazarın ölümünden birkaç ay sonra, T. Poyraz ve M. Albek, *Reşat Nuri Güntekin'in Hayatı ve Eserleri* adında bir yazı yayınlamışlardır¹. Bu bibliyografyaya, yazarın yalnız mustakil eserleri ve İngilizceye çevrilen iki romanı dahil edilmiştir. T. Poyraz ve M. Albek'in bu yazıları aynı yıl içinde *Reşat Nuri Güntekin, Hayatı ve Eserlerinin Tam Listesi* adı altında bir broşür halinde neşrolunmuştur². Bu eserde, Reşat Nuri Güntekin'in Sırpçahırvatçaya³ çevrilen üç romanı, üç hikâyesi ve bir piyesi belirtilmişse de bu liste noksan olduğu gibi transliterasyonda da yanlışlar vardır⁴. 1957 yılından sonra Reşat Nuri Güntekin hakkında gerek Türkiye'de gerekse haricte yayınlanan eserlerdeki bibliyografya bölümleri, genellikle T. Poyraz ve M. Albek'in adı geçen eserlerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

Reşat Nuri Güntekin'in hayatı ve eserlerine dair 1965 yılında Rusya'da İ. L. Tuçinskaya tarafından yayınlanan bir eserde⁵, yazarın biyografisi (s. 4-10), hayat ve faaliyetindeki önemli tarihler (s. 11-12), belli başlı eserlerinin yayın tarihleri (s. 15-17), eserlerinin Türkiye'deki yayınları (külliyat, roman, hikâye, piyes ve dergilerde çıkan dört makalesi, s. 18-23), Reşat Nuri Güntekin'in yabancı dillerden Türkçeye yapmış olduğu çevirilerin bibliyografyası (s. 24-26), yazarın Rusça, Azerice, Tacikçe, Gürcüce, Kazakça, Letonca, Litüvanca, Özbekçe, Estonca ve İngilizceye çevrilen eserlerinin bibliyografyası (s. 28), R. N. Güntekin

1 *Yeni Yayınlar*, cilt II, sayı 2, Ankara, Şubat 1957, s. 53-62; *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni*, C. VI, sayı 3, Ankara 1957, s. 1-18.

2 Ankara 1957, 23 S.

3 Eserde yanlış olarak Yugoslav dili denilmektedir.

4 1957 yılından önceki tarihlerde Reşat Nuri Güntekin ve eserleri hakkında yapılan yayın ve tezler için bk.: Muzaffer Uyguner, *Reşat Nuri Güntekin. Hayatı, Sanatı, Eserleri*, İstanbul 1967, S. 26-30.

5 *Reşad Nuri Güntekin. Biobibliografiçeskiy ukazatel'* [Reşad Nuri Güntekin. Biobibliyografik Rehber], Moskova 1965, 35 S.

T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINLARI / 2492
Yayımlar Dairesi Başkanlığı
Kültür Eserleri Dizisi / 271

REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN ROMANLARINDA SOSYAL TENKİT

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi Yavuz ARGIT Bölümü	
Dem.No.	119402
Tes.No.	T813.31 ÇEL.R

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK

10. MASA
MADDE 10. MASA
SONRA GELEN DURUMUN

Ankara - 2000

20 MART 1997

Güntekin, Reşat Nuri

Güntekin, Reşat Nuri (b 1892 Istanbul, d 1956 London), Turkish writer. He made a career in government service, became Chief Inspector of the Ministry of Education, served on the staff of the Turkish Embassy in Paris, and retired in 1954. His work includes stories, novels, plays and translations. ~~He achieved fame with his novel~~ *Çalikuşu* (Golden-crested Wren). The novel *Dudaktan Kalbe* (From Lips to Heart) is a masterly depiction of the decadent figures of the last century. He is skilled in realistic narration and the description of his characters' minds in simple, clear language. His novel has a touch of the sentimental, while the stories are spiced with a delicate humour. His principal theme is love and fidelity. He made many translations from the French. His works were published in 24 volumes, the last in 1961; several of his books have been translated into European languages.

Trans.: Max Schultz, *Zaunkönig. Der Roman eines türkischen Mädchens* (Leipzig 1942); Windham Deedes, *The Autobiography of a Turkish Girl* (London 1949).

O. Spies, *Die türkische Prosaliteratur der Gegenwart* (Leipzig 1943); PHTF II 586 ff. os

DICTIONARY OF ORIENTAL LITERATURES, ed. JIRI BECKA
c. III, () LONDON. s. 64

① Otto Spies

ORAKÇI, Adem, «Reşat Nuri Güntekin'in Romanlarında Maarif Teşkilatı ve Öğretmen»

Yüksek Lisans

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Alemdar YALÇIN

1990, 250 s.

Osmanlı döneminden Cumhuriyet dönemine geçişte bir takım değişime uğrayan Türk Marif sistemi, dönemin sanatçılarından Reşat Nuri Güntekin'in romanlarından yola çıkılarak ele alınmıştır. Tez maarifteki sosyal değişmeler ile öğretmene bakış açısının tahlil ve değerlendirmesidir. Reşat Nuri'nin bütün romanları incelenmiş, şahıs ve konularına göre tasnif edildikten sonra maarif ve öğretmen konusundaki düşünceleri ayrı ayrı, yazıldığı dönemin maarif sistemi de göz önünde bulundurularak bir senteze varılmıştır.

Tez, giriş ve dört bölümden ibarettir. Girişte kısaca sanatçının biyografisi verilmiştir. Birinci bölüm, Osmanlı Devletinde Maarif Sistemi ve Öğretmen Yetiştirme Faaliyetleri, İkinci Bölüm, Reşat Nuri'nin Romanlarındaki Öğretmen Kahramanların Yetiştigi Kaynaklar,

Üçüncü Bölüm, Reşat Nuri'nin Romanlarında Maarifin İdari İşleyişi ve Bürokrasi, Dördüncü Bölüm, Öğretmenin Mesleğini İcra ve Görev Anlayışı, ana başlıkları altında ayrı ayrı incelenmiştir.

Tez, Sonuç, Bibliyografya ve Belgelerle bitirilmiştir.

Gazi Üniv. Sos. Bil. Ens. Tez Özetleri

Ankara 1992, s. 250 DN: 40746

Sos. Bil. Eğitimi Anabilim Dalı

Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı

MADDE 7 ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ANKARA